Ош облустук балдардын чыгармачылык борбору.
Облустук «Манас жаштары» уюму.

Мектеп парламентинде мыйзам жаратуу техникасын үйрөнүү.

«Манас жаштары» уюмунун мектеп парламентинин депутаттары үчүн .

Даярдаган:УТСДМ бөлүмүнүн башчысы- Исакова Батма Акматовна.

Scanned with CamScanner

ПЛАН:

1. Киришүү .

2.Мыйзам-бул ченем жаратуу.

а).Ушул колдонмодо кезигүүчү негизги түшүнүктөр.
б).Мыйзам (ченем) жаратуу иш-аракеттеринин принциптери,
в).Мектептеги ченемдик укуктук актылардын түрлөрү,
г).Мектепте ченем жаратуучу органдар
д).Ченемдик укуктук актынын формасына жана структурасына коюлуучу жалпы талаптар.
ж).Ченем (мыйзам) жаратуу иш аракети.

3.Мектеп парламентинин болжолдуу мыйзамдары.

4.Жыйынтыктоо.

5.Колдонулган адабияттар.

Scanned with CamScanner

Киришүү.
Мектеп парламенти.

Мектеп парламенти- бул ар кандай иш-чараларды жүзөгө ашырууга кыйынчылыктарсыз мүмкүнчүлүк берүүчү, мектептеги «Манас жаштары» уюмунун өзүн-өзү башкаруу тутумунун негизги бир формасы .

Мектеп парламентиндеги депутаттар тарабынан өз-ара аракеттешүү, пландоо- мектеп окуучуларынын бейпилдигине
жана укугуна байланышкан чечимдерди кабыл алуу, окуучулар үчүн натыйжалуу аркеттердин бири.

Мектеп парламентинин максаты- улуттук маданияттын негизинде окуучуларды мекенчилдикке, атуулдук позицияга жана чыныгы демократиялык коомдогу жашоого даярдоо.

Парламенттин милдеттери-

- «Манас жаштары» уюмунун аброюн көтөрүү, окуучулардын укуктары менен кызыкчылыгын коргоо,
-мектеп администрациясы жана тышкы өнөктөштөр менен кызматташуу,
-окуучулардын демилгелерин колдоо жана дем берүү,
-комитеттерде:
- жашаган жердин, мектептин шартына ылайык келген мыйзамдарды кабыл алуу.
-өзүн-өзү башкаруу тутумунун ишмердүүлүгүн көзөмөлдөө.

Scanned with CamScanner

Ушул колдонмодо кезигүүчү негизги түшүнүктөр .

-Мыйзамдар –бул окуучулардын мамилелерин жөнгө салуучу мыйзамдардын же **«ченемдердин»** жыйындысы,

-Мыйзам жаратуу иш аракети- аны даярдоо, экспертизалоо, кабыл алуу (чыгаруу), өзгөртүү, толуктоо, чечмелөө, алардын колдонулушун токтотуу, күчүн жоготуу деп табуу,

--Ченем жаратуу техникасы-мыйзамдардын долбоорлорун даярдоо эрежелеринин системасы,

--Мыйзам-мектептин парламентинин сессиясында кабыл алынган расмий документ.

Scanned with CamScanner

Мыйзам жаратуу иш-аракеттеринин принциптери.

Мыйзам жаратуу иш-аракети төмөнкү принциптерде жүзөгө ашырылат:

окуучулардын эркиндиктерин жана мыйзамдуу кызыкчылыктарын сактоо,

-мыйзамдуулук,

-негиздүүлүк,

-максатка ылайыктуулук,

-адилеттүүлүк,

айкындуулук,

мыйзамдын тилинин жеткиликтүүлүгү.

Scanned with CamScanner

Мектепте ченемдик укуктук актылардын түрлөрү.

-Мектептин уставы,

-«Манас жаштары» уюмунун уставы,

-Мектеп директорунун буйруктары,

-Педкенештин токтомдору,

-Ата-энелер чогулушунун чечимдери,

-Мектеп парламентинин мыйзамдары,

-жергиликтүү өз алдынча башкаруу органынын мектепке тиешелүү ченемдик укуктук актылары,

-башка аталыштагы актылар (жоболор, эрежелер ж.б.)

Scanned with CamScanner

Мыйзамдын-укуктук актынын формасына жана структурасына коюлуучу жалпы талаптар.

1.Мыйзамдын тексти адабий тилдин ченемдерин сактоо менен берилет.

2.Мыйзамдар- логикалык жактан туура түзүлүшү керек.

3.Мектеп парламентинин мыйзамдары мектептин жана МЖУнун уставына каршы келбеши керек.

4.Мектеп парламентинин мыйзамдарында төмөнкүдөй реквизиттер болуусу керек:

1.МЖУнун герби,
2. «Мектеп парламентинин мыйзамдары» деген аталышы,
3.кабыл алынган сессиянын өткөн күнү-числосу,жылы.
4.каттоого алынган номери болушу керек.

Scanned with CamScanner

Ченем жаратуу иш-аракети.

.Окуучулардын конституциялык укуктарын, эркиндиктерин жана милдеттерин амсыз кылуу.

.Экспертизанын милдеттери болуп төмөнкүлөр эсептелет:

-долбоордун сапатына, негиздүүлүгүнө жана заманбаптыгына баа берүү,

-долбоордун мектеп уставына,баланын укуктары боюнча конвенцияга ылайык келишине баа берүү,

-мыйзам-ченемдин долбоорунун натыйжа берүү мүмкүнчүлүктөрүн аныктоо,

-долбоорду «мыйзам» катары кабыл алуунун натыйжасында келип чыгуучу оциалдык, экологиялык жана башка терс кесепеттерин айкындоо жана аларга аа берүү,

Scanned with CamScanner

Мектеп парламентинин болжолдуу мыйзамдары.

№1-статья

екетчилик менен күрөшүү үчүн парламент мектеп администрациясы менен бирге чара колдонот.

№2-статья

Іектеп рекетчилигине жана башка тартип бузууларга каршы атайын «ишеним почтасы» юштурулат жана ал каттарды териштирүү, чара көрүү боюнча мектеп администрациясынан, МЖУ уюмунан атайын комиссиянын (этика, чыр-чатакты болтурбоо комиссиясы) курамы түзүлөт.

№3-стстья

Экуучу себепсиз окууну көп калтырса, сабактан качса, дайыма кечиксе, аларга төмөндөгүдөй жаза іолдонулат:

1. этика комиссиясында каралат.
2. аты-жөнү газетага чыгарылат.
3. ата-энелер чогулушунда каралат да, чара көрүлөт.

№4-статья.

Іектеп айланасындагы тал-теректи, бак-дарак, гүлдөрдү сындырса, экология министрлиги аркылуу ічки иштер министрлигине өткөрүлүп берилет.

№5-статья

Іектеп инвентарларын сындырып, китепти жырткан окуучу милдеттүү түрдө төлөйт.

№6 статья

Эн мыкты окуп, коомдук тапшырманы жакшы аткарган окуучулар, МЖУнун лидерлери мектеп фондусу, демөөрчүлөрдүн эсебинен стипендияга көрсөтүлөт.ж.б.

№7-статья.

Іектепке сотканы алып келүүгө катуу тыюуу салынат же мектептен кеткенче анын үнү өчүрүлөт.

Scanned with CamScanner

Жыйынтыктоо.

Мектеп парламентинин мыйзамдарын чыгаруу, комитеттерде мыйзамдарды так иштөө, чечимдерди кабыл алууда мыйзам чыгаруу техникасын так билүү менен жогоруда таанышып, анын негизги орунда экендигине ынандык.

Парламенттин депутаттары чыгарган мыйзамдарын ишке ашырууда, сөзсүз түрдө өзүн-өзү башкаруу тутумундагы аткаруучу органдын лидерлеринин иштерин контролдукка алат жана көзөмөлдөйт.

Натыйжада депутаттар мыйзам чыгарып, аткарылышын көзөмөлдөп гана тим болбостон, мамлекеттик мыйзамдарды сыйлоого үйрөнүшсө, келечекке мыкты лидерлердин чыгышына өз салымыбызды кошо алдык деген ишеничтебиз.

Анткени гүлдөп-өнүккөн мамлекеттерде –президент баш болгон жана карапайым жумушчуга чейин мыйзам алдында бирдей турушат.

Мыйзамдуулук ийгиликтин, тартиптин гаранты.

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner

Scanned with CamScanner